	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	КОНСПЕКТ	Издание: П
		Дата: 22.01.2013 г.
		Page 1 of 5

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ _ ПЛЕВЕН

СПЕЦИАЛНОСТ „МЕДИЦИНА”

УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА „СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА”

КОНСПЕКТ ЗА СЕМЕСТРИАЛЕН ИЗПИТ (УЧЕБНА 2015/2016 Г.)

1. Социалната медицина като наука - определение, предмет, структура, функции и методи.
2. Здраве и болест - концепции, определение, измерения и спектър на здравето. Социални фактори на здравето - същност и класификация.
3. Социално-медицински подход към здравия и болния човек. Социална история на заболяването.
4. Източници и методи на социологичните проучвания. Въпросникът при социологическите проучвания.
5. Анкетен метод и интервю - същност, разновидности, предимства и недостатъци.
6. Социологично наблюдение и документален метод - същност, разновидности, предимства и недостатъци.
7. Епидемиологични методи в социалната медицина. Определение и обхват на епидемиологията. Основни понятия. Измерване на честотата на заболяванията. Болестност, заболяемост, кумулативна заболяемост.
8. Сравняване на честотата на заболяванията. Същност на абсолютното и относителното сравняване и видове изчислявани показатели.
9. Класификация на епидемиологичните проучвания. Наблюдателна епидемиология - описателни проучвания, екологични проучвания, срезови проучвания.
10. Проучвания на причинна зависимост - кохортни проучвания и проучвания случай-контрола.
11. Потенциални грешки при епидемиологичните проучвания. Доказване на причинност. Сравнителна характеристика на наблюдателните проучвания.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	КОНСПЕКТ	Издание: П
		Дата: 22.01.2013 г.
		Page 2 of 5

12. Експериментални епидемиологични изследвания - рандомизирани клинични изпитвания, полеви изпитвания, популационни интервенционни изпитвания.
13. Епидемиологичните изследвания и тяхната приложимост в профилактичната дейност. Обхват и нива на профилактиката. Преморбидна профилактика. Първична профилактика - популационна и високорискова стратегия.
14. Вторична профилактика. Скрининг - определение, видове, изисквания за успешен скрининг, валидност на скрининговия тест.
15. Обществено здраве - определение. Измерване и оценка на общественото здраве. Детерминанти на общественото здраве.
16. Демографски подходи за изучаване и оценка на общественото здраве. Демографски показатели за статика. Възрастова структура на населението. Тенденции и медико-социални аспекти на стареенето на населението.
17. Медико-социални аспекти на раждаемостта - определение на основните понятия, скала за оценка. Показатели за възпроизводство на населението. Тенденции на раждаемостта в света и в България.
18. Медико-социални аспекти на общата смъртност - определение на основните понятия, оценка, същност на стандартизираните показатели за смъртност. Тенденции на общата смъртност в света и в България.
19. Медико-социални проблеми на детската смъртност - определение на основните понятия, скала за оценка. Смъртност до 5-годишна възраст. Тенденции на детската смъртност и смъртността до 5-годишна възраст в света и в България.
20. Средна продължителност на предстоящия живот /СППЖ/ - определение на основните понятия. Тенденции на СППЖ в света и в България.
21. Заболяемостта като измерител на общественото здраве - значение, условия, източници и методи за изучаване на заболяемостта. Основни понятия при изучаване на заболяемостта. Международна класификация на болестите /МКБ/ - 10-та ревизия.
22. Заболяемост с временна неработоспособност - определение, подходи за изучаване, показатели за оценка.
23. Социалнозначими заболявания. Рискови фактори за социалнозначимите заболявания. Рискова констелация на българското население.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	КОНСПЕКТ	Издание: П
		Дата: 22.01.2013 г.
		Page 3 of 5

- 24.Тенденции на заболяемостта в света. Измерване тежестта на заболяванията - DALYs. Основни резултати от проучванията върху глобалната тежест на заболяванията – GBD 1990, 2000 и 2010.
- 25.Глобални проблеми на хроничните неинфекциозни заболявания и травми. Глобална тежест на някои ХНЗ – сърдечносъдови заболявания, диабет и ракови заболявания.
- 26.Глобални проблеми на инфекциозните заболявания. Глобалната тежест на СПИН, туберкулоза, малария и др.
- 27.Здравната система като социална система. Фундаментални цели, функции и еволюция на здравните системи.
- 28.Здравна политика - същност, нива на здравна политика и здравни органи.
- 29.Приоритети на здравната политика в развитите страни.
- 30.Типология на здравните системи. Критерии и сравнителна характеристика на моделите на здравните системата в развитите страни.
- 31.Здравна служба - определение, характеристика и нива на здравната помощ. Фактори, функции и организационни принципи на здравната служба.
- 32.Международно здравно сътрудничество. СЗО - цел, принципи, основни задачи, структура.
- 33.Глобална стратегия на СЗО “Здраве за всички” – същност и развитие. Стратегия на Европейския регион на СЗО “Здраве за всички в 21-ви век”. Цели на хилядолетието за развитие.
- 34.Основни насоки на здравната реформа в България - необходимост от реформа, цели и принципи. Характеристика на реформата в лечебната дейност.
- 35.Същност, функции и принципи на здравното законодателство. Законодателна инициатива и видове нормативни актове.
- 36.Основни положения на Закона за здравето.
- 37.Основни положения на Закона за здравното осигуряване
- 38.Основни положения на Закона за лечебните заведения.
- 39.Първична здравна помощ - концепция на СЗО и опитът на развитите страни. Характеристика на общата медицина и общопрактикуващия лекар и тяхната роля в здравната система.

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
	КОНСПЕКТ	Издание: П
		Дата: 22.01.2013 г.
		Page 4 of 5

40. Първичната здравна помощ в България. Видове здравни заведения за извънболнична помощ. Условия и ред за оказване на първична извънболнична помощ. Задължения на общопрактикуващия лекар според Националния рамков договор.
41. Болнична помощ. Потребности от болнична помощ. Видове болнични заведения, структура и функции на болницата. Оценка на дейността на стационара.
42. Глобални проблеми на репродуктивното здраве и здравето на жените. Проблемът за майчината смъртност.
43. Организация на здравното обслужване на майките и жените в България.
44. Глобални проблеми на здравето на децата. Организация на педиатричната помощ в България.
45. Медико-социални проблеми на старите хора. Организация на здравната помощ за старите хора.
46. Основни положения на лекарската експертиза на работоспособността. Основни понятия. Нормативна уредба и органи на експертизата на работоспособността - права и задължения.
47. Основни и специфични правила при издаване на болнични листове за временна неработоспособност.
48. Възникване, същност и развитие на концепцията за промоция на здравето. Отавска харта.
49. Принципи на промоцията на здравето.
50. Здравно възпитание - същност, модели, принципи, методи и средства.

СПИСЪК НА ПРЕПОРЪЧВАНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Грънчарова Г., С. Александрова-Янкуловска. Социална медицина. Четвърто преработено и допълнено издание. ISBN 978-954-756-167-0. Издателски център на МУ-Плевен, 2015, 320 стр.
2. Грънчарова, Г., С. Александрова-Янкуловска. Глобални проблеми на общественото здраве. ИЦ на МУ-Плевен, 2013, с. 247
3. Bonita R, R Beaglehole, T. Kjellstrom. Basic Epidemiology. Second edition. World Health Organization, 2006, p. 226, достъпна free on-line
4. Български правен портал – www.lex.bg
9. Министерство на здравеопазването – www.mh.government.bg
10. Национална здравноосигурителна каса - www.nhif.bg

	ФОРМУЛЯР	Индекс: Фо 04.01.01-02
		Издание: П
	КОНСПЕКТ	Дата: 22.01.2013 г.
		Page 5 of 5

11. Национален център по общественото здраве и анализи. Кратък статистически справочник „Здравеопазване“. Достъпен на: <http://ncrhp.government.bg/pечат/166-нас-zdr-danni/>

12. WHO. Regional office for Europe. “Health for all” database. Достъпна на: <http://www.euro.who.int/en/data-and-evidence/databases/european-health-for-all-database-hfa-db>

13. World Health Statistics 2014. Достъпна на: <http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2014/world-health-statistics-2014/en/>

14. World Health Organization. Health topics. <http://www.who.int/topics/en/>

ПРЕПОДАВАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ГЕНА ГРЪНЧАРОВА, Д.М.